

Benchmarking av skandinavisk stadsbusstrafik 2000

Göran Lundblad

Civilingenjör och verksam inom stadsbusstrafik i 20 år. 10 år hos entreprenör och 10 år hos huvudman

Ägare till det egna företaget Stadsbuss & Qompany

Anställd av Skånetrafiken och där chef för stadstrafiken i Skånes 10 städer

Stadsbuss & Qompany

Göran Lundblad

Boltensternsvägen 27 B

23638 Höllviken, Sverige

Telefon kvällstid och helger:

+ 46 (0)40 455411

Telefax:

+ 46 (0)40 457509

E-mail:

g.lundblad@stadsbuss.m.se

Skånetrafiken

Göran Lundblad

281 83 Hässleholm, Sverige

Telefon dagtid måndag-fredag:

+ 46 (0)451 388690

Mobiltelefon:

+ 46 (0)70 6098690

Telefax:

+ 46 (0)451 388699

E-mail:

goran.lundblad@skanetraffiken.skane.se

Mitt föredrag handlar om att beskriva **det troligen bästa förbättringsverktyget inom skandinavisk stadsbusstrafik**. Ett förbättringsverktyg som utvecklats av mig och som förra året lockade 38 deltagande städer med stadsbusstrafik. En fördubbling jämfört med startåret 1998. Sammanfattningsvis koncentrerar jag mig på följande:

Bakgrund

I min dagliga verksamhet på Skånetrafiken med ansvar för stadsbusstrafiken i Skånes 10 städer med Malmö som största stad (242 000 inv.) och Eslöv som minsta (15 000 inv.) har stora resultatförbättringar åstadkommit genom främst upphandling av trafiken. Upphandlingsvinster och därmed lägre entreprenadkostnader förväntas ej längre. Resultatförbättringskraven minskar emellertid inte. Därför behövs andra åtgärder vilket ligger inom mitt ansvar att föreslå och genomföra.

I Sverige, Norge och Danmark finns det ca 140 tätorter med mer än 15 000 invånare där stadsbusstrafik utförs. Enbart i Sverige finns det 60 småstäder (högt 40 000 invånare) utanför Stockholms län med stadstrafik. Totalt har dessa 1,2 miljoner invånare eller 14% av Sveriges befolkning. Antalet resor/invånare och år i de 60 städerna varierar mellan 1-79. Stad med 20 000 invånare har som lägst 1 och som bäst 20 resor/invånare och år. Detta innebär att förutsättningen för en ökning av resandet i många städer är stort. Framgången ligger i att **lära sig av de bästa, dvs Benchmarking.**

Under flera år försökte jag etablera sådant samarbete inom vår bransch utan framgång. Först när jag erbjöd ett färdigt koncept på affärsmässiga villkor i det fristående företaget Stadsbuss & Qompany lyckades jag. Detta är bakgrunden till mitt Benchmarkingkoncept. Stadsbuss & Qompany drivs i bästa samförstånd med Skånetrafiken eftersom min privata verksamhet inte konkurrerar med Skånetrafiken utan tvärtom ökar förutsättningarna för resultatförbättringar inom Skånetrafiken.

Mitt Benchmarkingkoncept

Benchmarking är ett kraftfullt verktyg för bättre resultat. Det används med stor framgång inom industrin. Nyckelordet är att **lära av de bästa.** Jag kommer med olika exempel visa hur man kan använda sig av mitt koncept.

Mina Benchmarkingkunder får varje kvartal information om resandeutvecklingen jämfört med samma tid föregående år. De får också en Benchmarkingpärm med bl.a nyckeltal, register över kontaktpersoner och lämpliga konsulter. I denna pärm identifieras de bästa Benchmarkingstäderna. I denna pärm kan man också grovt utläsa vad man själv bör vidta för förändringar för att förbättra sitt eget resultat. Till en låg kostnad och på ett mycket effektivt sätt hålla man sig välinformerad om utveckling, resultat och åtgärder inom skandinavisk stadsbusstrafik.

Jag tror oerhört mycket på detta arbetssätt, speciellt som stadsbusstrafik i olika städer inte konkurrerar med varandra, utan tvärt om sporrar av varandras framgång. Viljan att hjälpa varandra och att dela med sig av sina framgångsfaktorer är mycket stor **hos företag som vill bli bättre och inte är rädda för att kanske i början visa ett sämre resultat än många andra.**

Min största nyhet i år är samarbetet **med Lunds Tekniska högskola, LTH och kollektivtrafikprofessor Bengt Holmberg.** LTH har påbörjat forskning kring kollektivtrafik i svenska småstäder (upp till 40 000 invånare) med fokusering på att nya trafikeringskoncept i små städer i bl.a Tyskland och Österrike har givit mycket stora resandeökningar. Flera mindre städer med 20-25 000 invånare har över 2 miljoner resor/år och dvs över 80 resor/invånare

och år. Vårt samarbete omfattar bl a analys av vilka framgångsfaktorer (nyckeltal) som främst leder till bra resultat samt utveckling av väldefinierade och kraftfulla nyckeltal. LTH får därmed tillgång till våra nyckeltal för sin forskning. Deltagare i mitt projekt får snabb återkoppling.

Tänk om Danmark också ser fördelarna i mitt Benchmarkingkoncept

I Danmark finns ca 50 tätorter med stadsbusstrafik. Ca 40 av dessa har mindre än 40 000 invånare. Om danska städer deltar i mitt projekt kan dessa jämföras inom Danmark men också med jämförbara svenska och norska städer. Därmed ökar förutsättningarna för resultatförbättringar hos alla. Ju fler som deltar desto bättre för alla.

Att offentliggöra sina nyckeltal och resultat är helt ofarligt oberoende om trafiken utförs på uppdrag av huvudman i form av bruttoavtal eller nettoavtal eller om trafikföretaget gör det självständigt på affärsmässiga villkor. Nyckeltalen avser ej innevarande år utan föregående år. Därmed är de inte särskilt användbara t.ex av konkurrenter i samband med trafikupphandling. Om någon av särskilda skäl ej vill redovisa något eller några nyckeltal så går det också bra.

Göran Lundblad